

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze bakalářské práce

Proces rozhodování místní samosprávy v obci Tuchlovice

Tomáš Pichner

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Bakalářská práce je ve formě případové studie a její problematika se zabývá lokálním politickým procesem v obci Tuchlovice, která se nachází v okrese Kladno ve Středočeském kraji. Práce se skládá z teoretické a praktické části.

Teoretická část obsahuje základní pojmy a charakteristiky, které se týkají obecní samosprávy, komunálního volebního systému a jeho základních komponentů, lokálního politického stranictví a teorie koalic s jejím rozdělením.

V praktické části je provedena analýza demografických a socioekonomických ukazatelů obce. Dále jsou identifikováni aktéři politického procesu v obci pomocí kandidátních listin a výsledků voleb do zastupitelstva obce v letech 2002, 2006 a 2010. Díky provedení rozhovorů se zastupiteli obce je popsán jejich vzájemný vztah, proces sestavování kandidátních listin, zda v obci sledujeme formování komunálních koalic a charakter vztahů politických aktérů v zastupitelstvu obce ve volebních obdobích od roku 2002.

V závěru práce je porovnán politický proces v obci Tuchlovice s teoretickými modely politických systémů na komunální úrovni a vyhodnocen vliv demografických a socioekonomických charakteristik na vývoj a fungování místní samosprávy.

Klíčová slova

Tuchlovice, komunální politický proces, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice

Cíl práce a metodika

Hlavním cílem této práce je zjištění faktorů, které ovlivňují způsob formování orgánů místní samosprávy v obci Tuchlovice. Tento hlavní cíl je rozpracován v jednotlivých cílech, kterými bude v rámci zvoleného tématu charakterizování hlavních socioekonomických ukazatelů Tuchlovic a vyhodnocení vlivu na jejich vývoj a fungování místní samosprávy, indentifikace aktérů politického procesu v obci a analýza jejich vzájemných vztahů. Posledním cílem je definování a analýza charakteru rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě vztahů jednotlivých politickým aktérů v zastupitelstvu obce ve volebních obdobích od roku 2002.

V práci byly využity standartní metodologické postupy v politologii, především komparace a výzkumný přístup, který zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Byly komparovány výsledky komunálních voleb v Tuchlovicích v letech 2002-2010. Data byla získávána studiem dokumentů a dotazováním. Koaliční vztahy byly charakterizovány na základě klasifikace komunálních koalic Stanislava Balíka a Petra Jüptnera a k jejich analýze byl proveden kvalitativní výzkum založený na polostrukturovaných rozhovorech s komunálními politiky Tuchlovic. Práce má charakter případové studie a obsahuje teoretickou a praktickou část.

Teoretická část byla zpracována pomocí studia odborné literatury a zákonů. Obsahuje charakteristiku obecní samosprávy a jejích orgánů, identifikuje proces komunálních voleb a jeho základních komponentů a věnuje se politickému stranictví na komunální úrovni. Na to navazuje část týkající se komunálních koalic s rozdělením podle Stanislava Balíka a Petra Jüptnera.

V praktické části je vypracována demografická a socioekonomická charakteristika Tuchlovic z dat uvedených na Českém statistickém úřadu a pomocí dotazování. Další kapitolou je seznámení s politickými aktéry Tuchlovic a sestavování jejich kandidátních listin. Pomocí Českého statistického úřadu jsou zpracovány výsledky voleb do zastupitelstva obce z let 2002, 2006 a 2010. Ke konci práce je uvedena analýza vztahů politických aktérů a identifikace možných konfliktních linií na základě polostrukturovaných rozhovorů s komunálními politiky Tuchlovic.

Závěr

Obec Tuchlovice patří se svými 2 413 obyvateli do kategorie obce menší střední velikosti podle Petra Jüptnera. Tyto obce jsou typické spíše politickými stranami doplněnými nezávislými kandidáty, které během volebního období nevyvíjí pravidelnou činnost a voliči je volí spíše kvůli osobnostem, kteří jsou na jejich kandidátní listině. V Tuchlovicích se tato charakteristika potvrdila. Voleb se zde pravidelně účastní Občanská demokratická strana, která pokaždé zvítězila a Komunistická strana Čech a Moravy. V roce 1994 kandidoval jediný neúspěšný nezávislý kandidát a volby tehdy vyhrála Občanská demokratická strana v koalici s Křesťanskou demokratickou unií – Českou stranou lidovou. V roce 2010 kandidovala také Česká strana sociálně demokratická. Potvrdila se i mezivolební činnost, jelikož stranické schůze se v obci konají pouze výjimečně.

Do zastupitelstva Tuchlovic se až do roku 2010 dostaly vždy pouze dvě strany, Občanská demokratická strana, mající legislativní většinu a Komunistická strana Čech a Moravy. Konfliktní linie se nepodařilo nalézt, jelikož Občanská demokratická strana nemá s Komunistickou stranou Čech a Moravy v Tuchlovicích osobní ani politické problémy a hlasování jsou tak většinou jednostranná. I díky tomuto přátelskému stavu není obecní rada jednobarevná a vždy ji tvoří jeden člen z Komunistické strany Čech a Moravy. Z formálního hlediska při pohledu na tento konsenzuální stav v obci hovoříme o velké koalici. V roce 2010 se do zastupitelstva dostává navíc Česká strana sociálně demokratická, která navrhuje radikální změny v obci, vzniká tak konfliktní linie a hovoříme zde spíše o široké koalici, kdy právě tato strana zůstává v opozici vůči Občanské demokratické straně a Komunistické straně Čech a Moravy.

Starosta obce je hlavním jádrem Občanské demokratické strany, který má spoustu znalostí a zkušeností ze svého působení na Ministerstvu zemědělství a ze senátu a i proto působil ve své funkci celých 20 let. Za tuto dobu dokázala obec díky němu vybudovat kanalizaci daleko dříve než ostatní vesnice, navíc bezdužně. V obci proběhla také kompletní rekonstrukce školy, která se podílí na zisku pozitivních referencí, díky nimž neklesá počet studentů navštěvujících tuto školu. Obec se snaží podporovat místní občanská sdružení a spolky, například zrekonstruovala fotbalová hřiště v Tuchlovicích i v Srbech, dokončila stavbu bazénu a od státu odkoupila klubovnu v Srbech pro účely dětského spolku.

Seznam vybraných použitých zdrojů

- Balík, Stanislav. Typologie exekutivních koalic v českém prostředí. In Cabada, Ladislav. Koalice a koaliční vztahy. Česká Republika v evropském kontextu. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, str. 53-67 ISBN 80-7380-004-7.
- Čmejrek, Jaroslav; Bubeníček Václav; Čopík Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru: Specifika politického života v obcích ČR. Praha: Grada Publishing, 2010, 240 s. ISBN 978-80-247-3061-5.
- Jüptner, Petr. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č.2. 2004, s. 80-101. ISSN 1211-0353.
- Říchová, Blanka. Přehled moderních politologických teorií: Empiricko-analytický přístup v soudobé politické vědě. Praha: Portál, 2010, 304 s. ISBN 80-7178-461-3.